

**Шагыйрә, прозаик, тәржемәче,
публицист, филология фәннәре
кандидаты, балалар язучысы,
бик күп җырлар авторы,
Татарстан Республикасының
атказанган сәнгать эшлеклесе,
ТР язучылар берлеге әгъзасы.
Г.Исхакый исемендәге премия
лауреаты-**

**Тарханова
Флёра
Габдрахман кызы**

“Шигърият ханбикәсе”

Бала чакның
күпме уй-хыялы
Исәпләнде, санга
тулмады:
Иң зур хыял
чынга ашмый
калды-
Канга сеңгән
зыялыкны
кушып,
Ханбикәне
“уйнап”
булмады...

Ф.Тарханова.

Шагыйрә Флёра
Тарханова
хыялында
калган ханбикә
ролен сәхнәдә
уйный алмаса
да, шигърияттә
ханбикә булу
насыйбы тигән
икән аңа...

Хәнәфи
Бәдигый,
Филология
фәннәре
кандидаты.
2009 нчы ел.

Берәр вакыт шагыйрь тумаса.

Әнә нинди аның жан дуслары,

Әнә нинди туган-тумача!

Тархан нәселеннән бу шагыйрә,

Исхакыйкың нигез ташыннан.

Жаны аның гел хыялдан тора,

Дөнья гаме узган башыннан.

Мәхәббәттә иркәләнгән жаны

Гел бәхетле генә булмаган.

Гомер буге аны тутырса да,

Күңел савытлары тулмаган...

Оныгы да инде бар,имеш.

Көне-төне шигырь белән яна,

Ул шигырьгә сөйгән яр, имеш.

Күңелендә якты бер моң яши

“Татлы газап”-аның исеме.

Шул моң бер көн моңлы шагыйрь иткән

Тархан булып туган кешене.

Фоат Галимуллин

Үзенә бирелгән ижади сәләткә таянып, Ф.Тарханова житлеккән шагыйрә дәрәжәсенә күтәрелгән.Бу-аксиома. Шагыйрә олы талантлар артыннан алга бара. Бара, белеп бара...

**В.Ганиев,
язучы, тәржемәче.
2003нче ел.Мәскәү.**

Шагыйрәбезгә бөтенләй көтелмәгән тәэссوراتлар хас. Өстәвенә, ул аларны матур итеп житкерә белә...

**Зөлфәт,
шагыйрь, Г.Тукай исемендәге
Дәүләт премиясе лауреаты.
2002нче ел.**

**Шагыйрә Флөра
Тарханованың ижаты
милләт җаме, халык
язмышы турында яну:
яхшыга сөенү, яманга
көенү белән тулы...**

**Р.Хәмидуллина,
тәржемәче, журналист.
2002 нче ел.**

Флөра Тарханова ижатында берәүне дә кабатламый, чөнки аның беркемнекенә дә охшамаган үз язмышы, үз йөзе бар.Шуның нәтижәсендә үз укучысы да бар.Флера ханым шигърияттә, һичшиксез, йолдыз...

**Фоат Галимуллин,
тәнкийтьче ,филология фәннәре докторы,
профессор.
2002нче ел.**

Уважаемая Флөра ханум! Я убежден: писем получаете Вы много, потому что прочитав Ваши книги, стихи- не может быть, чтобы у человека не вздрогнуло сердце, не навернулась слеза и не всколыхнулась душа от воспоминаний о родных краях, от гордости за наш певучий, красивый и сладостный язык, от чувства принадлежности к нашей великой истории и гордой нации...

**З. Г. Ляпин,
контр-адмирал.
Севастополь.2006г.**

Хатын-кызның шашар дәрәжәгә җитеп җаны-тәне белән яратуын,газаплы ләззәтен, очрашу-кавышуның шатлыклы мизгелләрен,ялгызлыкның, аерылуның авырлыгын Флөра кебек шигъри телдә сөйли алучы шагыйрь сирәктер...

**Илдар Юзеев,
Татарстанның халык шагыйре,Г.Тукай
исемендәге Дәүләт премиясе лауреаты.
1997нче ел.**

**Даның жырға
күчә бара,
Чистаем- гүзэл
калам,
Исемеңне
ишетсәм дә,
Жаныма сихәт
алам...**

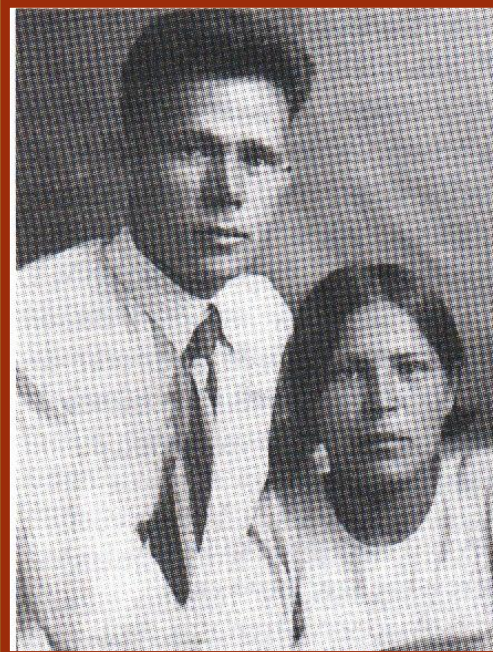
**Яүширмәгә янә
кайттым әле,
Гомерләрем
көзгә авышкач.
Күзләремне яшъ
пәрдәсе сарды,
Туган авылым
белән
кавышкач...
Ф.Тарханова.**

**Син кайдан соң, диләр
танышларым,
Кайда тудың, ягъни мәсәлән?
Исхакыйлар,
Фәйзи Йосыповлар
Авылыннан мин, дип масаям.
Галим Рабиганы
күпләр белә-
Якташлығын аның
яшермәм.
Сугышларда герой
булып үлгән
Габделәхәт белән Галиләрне
Биргән әле
данлы Яүширмәм.
Еллар үткәч, яңа буын килеп,
Өстәсеннә яңа исемнәр,-
Яүширмәнең бай
тарихлы җире
Бигрәк уңдырышлы дисеннәр.**

**Әтисе-Тарханов
Габдрахман
Минһаж улы**

**Әнисе-Тарханова
Сәрвәрия
Мөбаракша кызы**

**Балаларын нык яратты әти-
Алларыннан төшми үстек без.
Тырышлыгын, зыялыгын алып,
Дөнья киңлегенә күчтек без.
Әйбәт кеше иде безнең әти-
Берәгәйле горур бер мишәр.
Ни кызганыч, инде ничә еллар
Кабер өсләрендә жил исә...**

**Безнең әни уңган гына түгел,
Чибәрләрнең булган чибәре,
Әти аны белеп сайлап алган,
Йөз гүзәлне читкә тибәреп.
Болыт кебек кую, кара чәче
Дулкынланып төшкән, таралып,
Зәңгәр күзләренең төпкелендә
Сөю назы торган яңарып.
Әтиемә аны бүләк итеп
Үстөргәндер Байлар Сабасы,
Чистай-Саба каннарыннан туган
Чәчрәп торган мишәр баласы.....**

**Нәни Флөра 1947
нче елның 25нче
маенда, гаиләдә
өченче бала булып
дөньяга килә.
Тархановлар
гаиләсендә туган 9
баланың һәрберсе
бишектән үк,
музыка, шигърият
дөньясында тәгәрәп
үсә.**

Балалар бакчасында
тәртип әйбәт иде.
Чисталык, күп уенчыклар,
курчаклар, тәмле ашаталар.
Ләкин биргән бөтен ризыкны
ашап бетерергә кушалар иде.

Аңа да карамас-тан, без
барыбер, яшереп кенә,
әниебезгә, кече туганна-
рыбызга, ни дә булса кесәгә
салып кайтырга тырыша
идек. Беркөнне мин, тәрбияче
апа күрмәгәндә, кесәмә
коймак салдым. Кайтканда
шатлыгымнан иптәш кызыма:

“Ничек әйтим икән диеп,
Барам уйлап.

Әниемә алып кайтам
Майлы коймак”-диеп куйдым.

Шул көннән соң
фикерләремне
рифмалаштырып әйтергә
тырыша идем-дип искә ала
Флөра Габдрахмановна.

Онытылмас мәктәп еллары...

**Яңа ел бәйрәме.
Әнисе, Сәрвәрия апа,
"Зиләйлүк" җырын
башкара .**

**Сайлауда концерт
куйганда.
Житәкче- Дуся апа, аның
сул ягында Т. Флера.**

**Яүширмә урта мәктәбе.
Уңнан икенче Ф.Тарханова.**

**Уңда Ф.Тарханова.
1962нче ел.**

8 нче сыйныф.

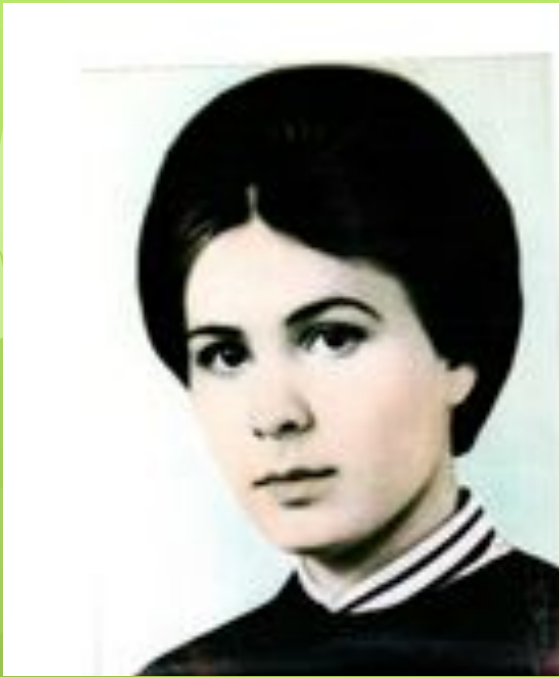

**Өч бертуган
кызлар:
Флёра,
Сәрия
Алсу.**

**Сызылып аткан алсу таң
нурлары
Иңнәремнән сөеп үстерде.
Чишмәләрнең балдан татлы
суы
Янып яшәр өчен көч
бирде...**

Ф.Тарханова.

**Арча пед.
училещесы.
Нәфис гимнастика
түгәрәге.
(сулдан: Нина
Кувшинова, Роза
Мирхәйдәрова,
Флёра Тарханова)
1962нче ел.**

***Жанымда йөргән һәр җиргә,
Күңелгә кергән һәркемгә,
Мәңге истә калсын диеп,
Мин шигырь багышладым...***

Ф.Тарханова.

(АПУ IV курс. 1965нче ел.)

**Флёра Тарханова
үзенең
укучылары белән.
Чистай районы
Чирүле
Шонталысы
авылы.
1966нчы ел.**

***Араван шәһәрәндә
балаларга рус телен
укыта.
Укытучылар төркеме.
Кыргызыстан.
1968 нче ел.***

**Әтиләре- Габдрахман
абый- балаларын төрле
уен коралларында
уйнарға, әниләре
Сәрвәрия апа матур итеп
жырларға өйрәткән.**

**КГУ татар хор капелласы.
Алда солист- Зилә Сөнгатуллина.
1971нче ел.**

**Парлы бию-Флёра Тарханова,
Рәмис Наманов.
Апас районы,Борнаш авылы.**

**Житәкчесе-халык артисты
Калашникова.
Опера –балет сәхнәсе.
"Кумушки" биеу.
1972 нче ел.**

**Тормыш иптәше Наис белән.
Юдино урманы. 1980нче ел.**

**Кызы Ләйсән һәм
оныгы Адилә.
2006нчы ел.**

**1970нче елда
Казан дәүләт
университетының
тарих-филология
факультетына
укырга керә. IIнче
курста кияүгә
чыгып, IIIнче
курста кызы
Гөлназ туа. Әмма
ул озын гомерле
булмый: 3 айлык
булгач, бер тәүлек
эчендә әнисе
кулында дөнья
куя. Кайгыларны
жиңеп, укуын
дәвам итә. IV
курста икенче
кызы Ләйсән туа.**

**Университетны югары һәм яхшы билгеләренә генә
тәмамлаганга, профессор -Диләрә Гариф кызы Тумашева үзенә
аспирант итеп ала. Кафедрада эшли-эшли аспирантурада укый.
Әмма тормыш сәбәпләре аркасында башта аспирантураны,
берничә елдан кафедраны ташлап китәргә туры килә.
"Радиоприбор" заводына инженер-конструктор булып эшкә
керә. Анда да жыр һәм бию ансамблендә башлап йөрүчеләр
рәтендә була.**

**1995 нче елдан Ф.Тарханова -
Татарстан Республикасы
Министрлар Кабинеты аппаратының
беркетмэләр бүлегендә тәржемәче-
баш реферант, соңрак баш киңәшче
булып эшли. 2004 нче елдан
терминология буенча кандидатлык
диссертациясе яклап, "филология
фәннәре кандидаты" дигән гыйльми
исемгә лаек була.**

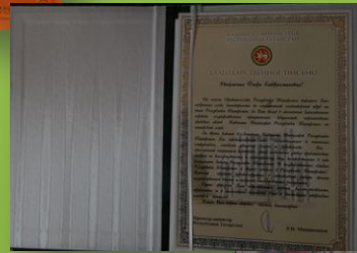
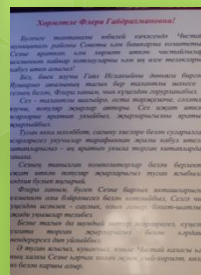
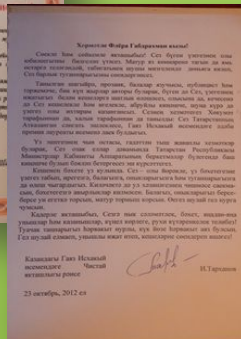
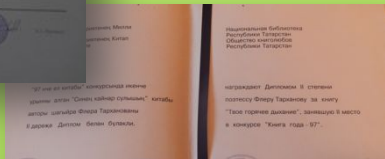
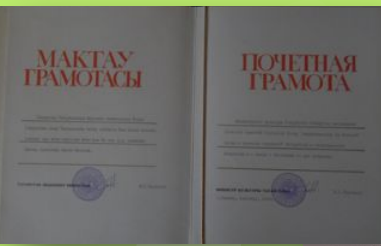
**Флёра Габдрахмановнаның өендә
фотолар,китаплар һәм истәлекле
бүләкләр бик күп.**

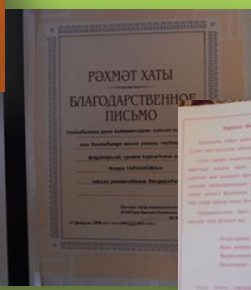
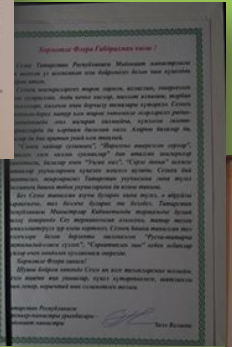
“Хезмэт төбе-хөрмэт” Ирешкән уңышларның нәтижәсе.

Төрки язучылар
эсәрләрен тәржемә
иткән өчен, “Токтогул
Сатылганов” медале
белән “Төрехсой”
оешмасы, 2013 нче
елда шушы медаль
белән бүләкли.

Ф.Тарханованың 60 тан артык шигыренә күренекле композиторлар көй язды. Аларны танылган җырчыларыбыз башкара. Җырларының, романсларының кайберсе ноталары белән аерым китаплар булып Мәскәүдә басылып чыкты, композиторлар үз җырларын туплап чыгарган җыентыкларга, видео һәм аудиокасеталарга да кертелде. 2002 нче елда, юбилей уңаеннан, аның сүзләренә язылган җырларны туплаган "Синең кайнар сулышың" дигән аудиокасетасы, 2007 нче елда компакт-дискы дөнья күрде. Җырларының күбесе һәм үзе башкаруында байтак лирик шигырьләре Татарстан радиосының алтын фондына һәм телевидение фондына, компакт-дискларга кертелде. Аның җырлары Татарстан радиосыннан да, телевидениедән дә еш яңгырый.

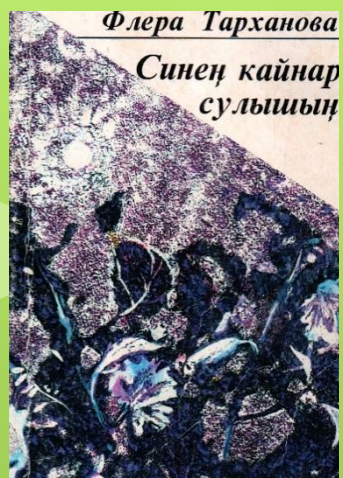

Флёра ханым- драматургиядә дә көчен сынап караган әдибә.

Балалар өчен язылган "Өч каурый" әкиятә буенча Казан дәүләт "Әкият" курчак театры куйган спектакль һәм иң яхшы драма әсәрләре бәйгесендә 3 урынны яулаган "Сөю газабы" яки "Ташлама мине" драмасы шуны раслый.

Ф.Тарханова хезмәттәге һәм ижатындагы казанышлары өчен ТРның Мактау грамотасы,"

Казанның 1000 еллыгы истәлегенә", ТР Мәдәният министрлыгының "Мәдәнияттәге казанышлары өчен" медальләре белән бүләкләнә,"Татарстан Республикасың атказанган сәнгать эшлеклесе" дигән мактаулы исемгә лаек була.

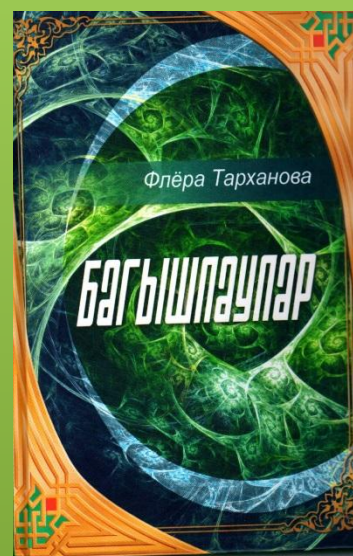
1997

2005

2001

2013

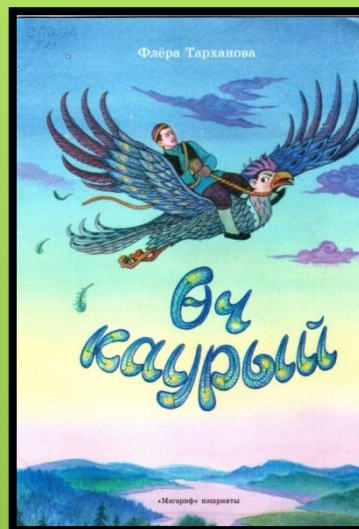
2012

1998нче ел

2002 нче ел

2003 нче ел

2007нче ел

2014 нче ел

Ф.Тарханова архивыннан.

*Бар яктан да килгән
ханым-Флёра Тарханова.*

**Пенза өлкәсе, Г.Кутуйның
100еллыгы. 2003 нче ел.**

Язучылар төркеме. 2006 нчы ел.

**Уңнан:Хатыйп Миңнегулов, Ф.
Тарханова,Лилия Газизова,Саимә
Ибрагимова, Тэлгать Галиуллин.**

Һәркөн саен нурлы йөзең күреп,
Безнең күңелне дә нур баса.
Жаныбызга урын табалмыйбыз,
Күзеңнән наз сибелеп тормаса.

Мең-мең рәхмәт, әни, барысы өчен!-
Без дә сиңа изге теләктә.
Син бит һәрчак безнең жаныбызда,
Син бит һәрчак безнең йөрәктә!

**(Газизләрдән-газиз кешеләре-әниләре Сәрвәрия апага-80
яшь)**

Көннәребез һәрчак матур безнең,
Син гел көләч һәм сау булганда.
Йөргән юллардагы һәр эзәбез
Догаларың белән тулганда.

**Флёра
Тарханованың
ижат кичәсе.
Мәскәү,
Асадуллаев
йорты,
2003 нче ел.**

**Сеңелем Алсу белән.
2008 нче ел.**

**Сеңелем Сәрия белән,
2009нчы ел.**

**Үзәкләргә үтеп сагындыра
Чыр-чу килеп үткән
заманнар.
Ни кызганыч: алар,
кайтмас булып,
Гасыр арьягында
калганнар...**

Ф.Тарханова.

**Энем Илдус белән,
2011нче ел.**

**Казахстан, Петропавловск,
Өлкә акимы кабул итә,
2008 нче ел.**

**Язучылар Хәмит, Флёра Тарханова,
Шамил Маннапов,
2008 нче ел. корылтаенда,
Уңда Ризван**

**Камал театры,
сулдан: Миләүшә Гайфуллина,
Роберт Миңнуллин, Рәзинә----,
Флёра Тарханова, Ким
Миңнуллин.**

***КГУ студентлары, тәржемә төркеме,
остазлары Флёра Тарханова,
2008 нче ел.***

Чистай үзәк китапханәсендә очрашу.

**Пед.училищеда
бергә укыган
группадашлар
белән очрашу,
2009 нчы ел.**

**Сыйныфташлар
белән очрашу,
Яүширмә авылы,
2012 нче ел.**

Петербург. Тукай һәйкәле янында
2009 нчы ел.

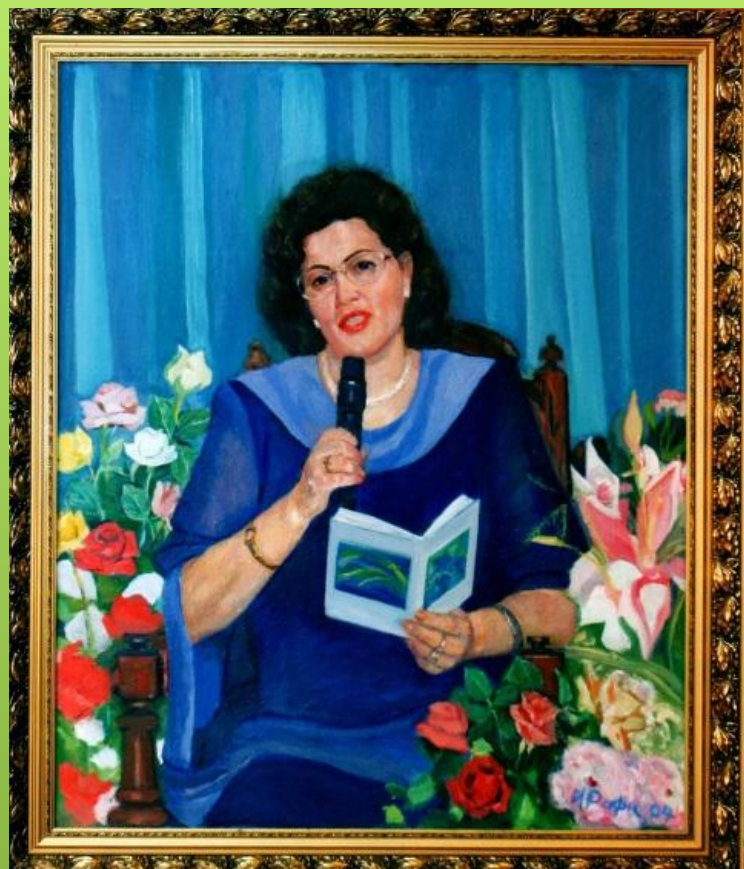
Шәһри Болгар. 2009 нчы ел.

Казахстан. Тукай кичәсе. 2011нче ел.

Яүширмә. Исхакый укулары.

**Татарстан Республикасының халык рәссамы
Искәндәр Рафиков эше.
2007 нче ел.**

Иран вәкиллеге чарасында. 2013 нче ел.

**Уртада ТР ның Мәдәният министры
урынбасары Гүзәл Азатовна. 2013 нче ел.**

**Казакъ
язучысы
Рәхимжан
Отарбаев
белән.
2014 нче ел.
(Хәзергесе
вакытта аның
китабын
тәржемә итә.)**

Ф.Тарханова каләмдәшләре белән.

**Оныгының кызы
Индира белән.
Камал театры
янында.
2014 нче ел.**

**Курчак театры.
2014 нче ел.**

Индира әбисенең өр-яңа китабын тәкъдим итә.

**Хәлләремнән килсә,
Мин кайтарыр идем
Исхакыйлар,Тукай
заманын,
Милли горурлыкның
Көчле ташкыныннан
Кайнап торган шәһри
Казанын...**

**(Ф. Тарханова.
"Мин кайтарыр идем.")**

Библиография.

Синең кайнар сулышың: Лирик шигырләр жыентыгы.

-Казан:Татар. Кит. Нәшр.,1997,112б. Тиражы-2000 данә.

Мөхәммәт пәйгамбәр тормышыннан хикәяләр (Г.Сәйфуллина-Михеева. "Рассказы из жизни пророка Мухаммада"):Тәржемә.

-Казан:Татар.газета-журнал нәшр.,1997, 192 б. Тиражы-20000 данә.

Татарча-русча иҗтимагый-сәясәи сүзлек.

-Казан: Мәгариф, 1997, 128 б. Тиражы-5000 данә.

Уңган кыз:Балалар өчен шигырләр.

-Казан: Татар. Кит. Нәшр. 1998, 16б. Тиражы-5000 данә.

Хокук саклау хезмәтләрендә эш кәгазьләре (К.Ф.Әмиров."Деловые бумаги в правоохранительных органах"): Тәржемә.

-Казан: Мәгариф,1999, 112б. Тиражы-1000 данә.

Сәркатиплек эше (Р.З. Мазитова, И.А. Романова. " Секретарское дело"):Тәржемә.

-Казан: Мәгариф,2000, 80б. Тиражы-1500 данә.

Йөрәгемә яшерелгән серләр: Шигырләр жыентыгы.

-Казан: Татар.кит.нәшр., 2001, 192 б.Тиражы-3000 данә.

Салих Сәйдәшев. Композиторның тормыш һәм иҗат юлы (Д.Саинова- Ахмерова "Салих Сайдашев. Страницы жизни и творчества"): Тәржемә.

-Казан: Татар.кит.нәшр., 2001, 208 б. Тиражы- 2000 данә.

Эш башкару. Банк документлары (З.А.Усманова."Делопроизводство. Банковские документы"): Тәржемә.

-Казан: Мәгариф, 2001, 80б. Тиражы- 1000 данә.

Серле дөнья: Балалар өчен шигырьләр.

Казан: Татар. кит. нәшр., 2002. 40б. Тиражы-5000 данә.

Өч каурый: Балалар өчен шигъри әкият.

-Казан: Мәгариф, 2003, 16 б. Тиражы-3000 данә.

Яшьлек эзем калган сукмаклар: Яңа лирик шигырьләр, поэмалар.

-Казан: Татар. кит. нәшр., 2005, 224б. Тиражы- 5000 данә.

Язмышлар язылганда: Яңа лирик шигырьләр, хикәяләр.

-Казан: Татар. Кит. Нәшр., 2007, 240б. Тиражы- 2000 данә.

Алтын уклар: Балалавр өчен әкият.

-Казан: Мәгариф, 2007, 40б. Тиражы- 3000 данә.

Жырларыбыз-сезгә бүләк: Ноталар белән жырлар китабы.

-Мәскәү: Дизайн- студия Б-59, 2001, 20б. Тиражы- 1000 данә.

Романслар һәм жырлар: Ноталары белән.

Мәскәү: Дизайн- студия Б-52, 2002, 20б. Тиражы- 1000 данә.

Төсләр балкышы: (Т.Кәримов " И все цвета радуги"). Тәржемә.

-Казан: Татар. Кит. Нәшр., 2009, 272 б. Тиражы- 1000 данә.

Хисләр дәрәясында.

Казан: Татар. Кит. Нәшр., 2012, 960б. Тиражы- 3000 данә.

Багышлаулар.

"Сүз" нәшр., 2012, 260б.

"Саклыйм жылы назларымны"

Казан: Татар. Кит. Нәшр., 2017, -551 бит. Тиражы-2100 данә

Карлыган белән чия: Балалар өчен шигырьләр китабы.

Казан: Татар. Кит. Нәшр., 2013.

Зөя шәһәр- камчысы . Тәржемә.2012 ел.

Татарның каюлы читекләре. Тәржемә.2013 ел.

Унынчы корбан. Тәржемә.1997 ел.

Татарстан Республикасы. Мавыктыргыч сәяхәт.

Тәржемә.2013 ел.

Чыңгыз ханның күз яше. Тәржемә.

Казакъ язучысы Р. Оторбаев.